ఘటన

"అబ్బాయ్! కరివేపాకు కాస్త తీసుకురా ..." ముందు గదిలోకి కేకవేసింది.

దేవుడి పీఠం దగ్గర కూచున్న విశ్వనాథంగారికి కామాక్షమ్మ మాటలు వినబడడంలేదు.

గాయత్రీ మంత్రం జపిస్తూ వేళ్ల ముడుపులు లెక్కించుకుంటున్నారు.

" అబ్బాయ్! లేచావా ... కరివేపాకు .. " ముందుగదిలోకి తొంగిచూసింది.

రమేష్ పెరట్లోంచి కేక పెట్టాడు – "నేనిక్కడ ఉన్నా!" అంటూ.

రమేష్ టేబిల్‌మీద సగం వ్రాసిన ఉత్తరం కామాక్షమ్మ కంటపడింది.

మడితోనే లోపలికి వచ్చి కళ్లజోడు ఓసారి తుడుచుకుని చూసింది. కొంతవరకూ చదివింది. ముగింపు వరకు రాలేదు. ఉత్తరం. వీడికి తండ్రిపోలికే వచ్చింది. అప్పుడే మనసులో ఓ పిల్ల ఉన్నదన్నమాట! ఎవరీ రమాదేవి? .... గ్యాస్‌పొయ్యి మీద మూకుడు ఉంది నూనె సీసా తీస్తూ ఆలోచిస్తోంది.

" ఇదిగో కరివేపాకు." రమేష్ దూరంగా నుంచుని ఆకు కిందపెట్టాడు.

" రమేష్! సాంబారు చెయ్యడానికి తీరిక లేదు. కాస్త పెరుగు పోపు పెడతా!"

" సరేలేమ్మా! సాంబారు లేకపోతే ఏం? " రమేష్ తనగదిలోనికి వెళ్లిపోయాడు.

విశ్వనాథంగారు తదేకంగా ఆంజనేయస్వామి మూర్తి వంక చూస్తున్నారు. ఆయన దయే తనను కాపాడుతోంది. ఆ భగవంతుడి కరుణ, కటాక్షం తన ఎడల పుష్కలంగా ఉన్నాయి. లేకపోతే తనేమిటి ... ఈ స్థానంలో? భగవంతుని దయ తనను నిత్యం ప్రతీక్షణం వెన్నెల వెల్లువలో ముంచుతోంది.

కామాక్షి ఎంత మంచిది! అయినా, సహనం స్త్రీ జాతికి ఆభరణమే కాదు, అత్యంత శక్తివంతమైన కవచం. ఇంకా పోతే అదే వాళ్ల చేతిలోని వజ్రాయుధం.

కళ్లుతెరిచే అందులోకి వెళ్లాడు తను.

కామాక్షికి అన్నీ తెలిసినా, ఏమీ తెలియనట్టే ఉంది. మరో సామాన్య స్త్రీ అయితే ఏడుపులూ, పెడబొబ్బలూ పెట్టేది. కాంతాన్ని ఆడిపోసుకునేది.

కాని, కామాక్షి నిండుకుండ, ఎప్పుడూ తొణకలేదు. తనకేమో భయం పట్టుకుంది! చెయ్యకూడని పని చేసి తరువాత ఫలితం అనుభవించవలసి వస్తుంది. అది తప్పదు.

వివాహితుడై, పెళ్లి కాని పిల్లతో ...ఛి... ఛీ! ఎంత తొందరపాటుగా ప్రవర్తించాడుతను. దేవుడే సమస్యను తీర్చాలి.

ప్రభూ! నా జీవితం నీ చేతిలో ఉంది. తెలిసి చేసిన తప్పు ...శిక్ష ఏదైనా సరే!

అంతే!

కాంతానికి పెళ్లి కుదిరిపోయి మూడురోజుల్లో తన జీవితంలో నుంచి శాశ్వత సెలవు తీసుకుంది.

మళ్లీ కాంతం గురించి ఆలోచన వస్తూనే ఉంది – గత ఇరవై అయిదేళ్లుగా కాని, ఆలోచన ఎప్పుడూ తన దేవుడి పీఠం దగ్గర కూర్చుని ఉండగానే వచ్చేది. ఆంజనేయస్వామి తన

వంక చూసి మందహాసం చేస్తున్నట్టనిపించింది. అజన్మ బ్రహ్మచారి తన మానసిక దౌర్బల్యం అర్థం చేసుకుని క్షమించినట్టు... స్వామి ముఖం ప్రసన్నంగా కనబడేది. అయినా గుండెల్లో ఏదో గుబులు. ఎక్కడో కాంతం హాయిగానే ఉండి ఉంటుంది. కాంతం తన జీవితంలో నుంచి వైదొలగడం గుండె మీద చిన్న గాటు చేసినా, విశ్వనాథంగారికి జీవితం ఎడల అవగాహన రోజు రోజుకీ లోతు పుంజుకుంది. ఆయన కాంతాన్ని పూర్తిగా మరచిపోలేకపోయి నా, ఆమె ఉనికిని తెలిసికోవడానికి ఏనాడూ ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. కాంతం వెళ్లిపోయాక ఆయనకి కామాక్షమ్మ మీద రోజురోజుకీ అవగాహన పెరిగింది. స్త్రీ జాతి ఎడల రోజురోజుకీ గౌరవం పెరిగింది.

పూజచేసుకుంటుండగానే ఆయన కొక తృటిలో కామాక్షమ్మ క్షమ, తాళి కట్టించుకున్న ఇల్లాలి ధైర్యం, నిబ్బరం చటుక్కున మనసులో మెదిలాయి. భర్త పరస్త్రీతో సాంగత్యం పెట్టుకున్నా తొణకకుండా, నిండుకుండలా తన మనసులోని ఆవేదనను ఉగ్గబట్టుకొని నిభాయించుకుంది. ఈ స్పందన ఆయనలో కలగడం ఇది మొదటిసారి కాదు ; భగవంతుడు దయార్ద్ర హృదయుడు. దీనికంతటికీ ఆ భగవంతుడి దయే కారణమని పించింది. విశ్వనాథం గారికి. కాంతం సమస్య ఇలా పరిష్కారమవుతుందని ఊహించని ఆయనకి ఇది కేవలం దైవికమనిపించింది.

కాంతం వైదొలగి ఏళ్లు గడిచాయి కాని, ఈ రోజు కాంతం గుర్తుకురావడం మనసులోని కలవరానికి కారణమయింది.

మళ్లీ కాంతం ఎందుకు గుర్తొచ్చింది ?

గతంలోకి తిరిగి చూసుకుంటే, తనెందుకలా ప్రవర్తించానా అని ఆత్మ పరీక్ష చేసుకుంటే - చిన్నతనం. తెలివితక్కువతనం, ఒళ్లుతెలియని వేడి ... అంటూ చిరునవ్వుతో మందహాసం చేశారు విశ్వనాథంగారు.

నిట్టూరుస్తూ మళ్లీ ఎదురుగా ఉన్న స్వామి పటం వంక చూశారు.

నీ సంగతి నాకు తెలుసులేవోయ్ ! అన్నీ నీ చేతుల్లో లేవు. నువ్వే నేరమూ చెయ్యలేదు. నిన్ను నేను అవగాహన చేసుకోగలను; క్షమించనూ గలను.... అని మందహాసం చేస్తున్నట్టు అనిపించింది.

చేతులు జోడించి, కళ్లు మూసుకుని భక్తి పారవశ్యంలో మునిగిపోయారు విశ్వనాథంగారు. ఆయన పెదవుల మీద ఓ చిరునవ్వు - జీవితం ఎడల అవగాహన వల్ల వచ్చిన ముఖంలో వెలుగు....

పీట గోడకి చేరవేసి దేవుడి పీఠం దగ్గర సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తున్న భర్తను చూసింది కామాక్షమ్మ.

'' కామాక్షీ ! ''

'' సంధ్యావందనం అయిందా ? ... కాఫీ తీసుకుంటారా ? '' అంది.

'' అబ్బాయ్ లేచాడా ?''

''ఆఁ !... ఆఫీసుకు తయారవుతున్నాడు....''

'' వాడి పెళ్లి గురించి ఆలోచించావా ?''

'' నేనా ?... భలే వాళ్లే ! నే నెవరిని ? ... అబ్బా, కొడుకూ ఇద్దరూ ఒకలాంటివాళ్లే. నా వర కెందుకూ ఆలోచన ?''

'' ఏం....వాడి తల్లివి ... నీకు బాధ్యతలేదూ ? ''

''వాడి పెళ్లికి నా ఆలోచన ఎందుకు ? వాడు అప్పుడే ఓ అమ్మాయిని ప్రేమించేశాడు ... ఈ అబ్బకి కొడుకు వాడు ...''

'' నిజం ! అయితే, తప్పకుండా ఆ పిల్లనే చెయ్యాలి. ఎవరా అమ్మాయి ? నీతో చెప్పాడా ? వాడికీ పాతిక పై బడ్డాయి. ఇంజనీరుగా చేస్తున్నాడు. ఇంత విశాలమైన భాగ్యనగరంలో ఎవరో ఆ అమ్మాయి ? మనకి తెలిసిన పిల్లా ?''

'' ఏమో.... మీరే అడగండి !'' బుంగమూతి పెట్టింది కామాక్షమ్మ.

'' ఎంత అందంగా ఉన్నావ్, కామాక్షీ.... అలానే కాసేపు బుంగమూతి పెట్టు !'' కాఫీ గ్లాసు తీసుకుంటూ అన్నారు విశ్వనాథంగారు.

'' బాగుంది వరస ...'' రుసరుసలాడింది ఆవిడ.

'' మీ అన్నయ్య కూతుర్ని చేసుకోలేదని నీ బాధ ! ఏం - ఎందుకు చేసుకోవాలి ? ప్రేమించిన పిల్ల ... వాడేమో నా కొడుకని నువ్వే అంటున్నావ్ ! ఆ మాత్రం ఆలోచనలేకుండా వాడు ప్రేమలో పడడు. చూడు, కామాక్షీ ! నీకు ముందే చెబుతున్నా వాడు ఓ పిల్లను ప్రేమించాడంటే నాకు సంతోషంగా ఉంది. ఉన్నది ఒక్కడే కొడుకనీ అన్న కూతుర్ని చేసుకోమని వాణ్ణి ఒత్తిడి చెయ్యకు. వాడు బాగా ఆలోచించే ఉంటాడు. మన బంధుత్వాల కోసం వాడి మనసులోని మమతని తుడిచెయ్యవద్దు. వాడి ఇష్టమే మన ఇష్టం .... నువ్ కాదనకు ....''

'' బావుంది, నే నెందుకు కాదంటాను. మీ ఇష్టానికి నే నెప్పుడూ ఎదురాడలేదు. వాడి ఇష్టం, మీ ఇష్టం ... నేనెప్పుడూ కేవలం ఆడదాన్నే ... మీరు చెప్పినట్టు నడుచుకోవడమే నాకు తెలుసు. రమాదేవి ఎవరో అడిగి తెలుసుకోండి !''

'' రమాదేవా ... ఎవరా రమాదేవి ? ఎవరి పిల్ల ? ఏ ఊరు ?''

'' నాకు తెలియదు.''

'' నిజంగా... నా కయితే అవన్నీ అనవసరం. తెలుగు పిల్ల అయితే చాలు.... కులం గొడవ కూడా నాకు లేదు. శాకాహారి అయితే సంతోషం ...''

'' చాలా విశాలమైన మనసు మీది !''

ఆ మాటలోని వ్యంగ్యం విశ్వనాథంగారి గుండెలో గుచ్చుకుంది. '' నిజమే, కామాక్షీ ! నా మనసు విశాలమైనదే కాని, నీ మనసు కంటే ఎత్తైనది మాత్రం కాదు. ఇంతకీ ఎవరా అమ్మాయి?''

'' రమాదేవి ...''

'' రమాదేవి ఎవరు ?''

'' నాకు తెలియదు ... మీ అబ్బాయినే అడగండి. పైగా మీ వంక వాళ్లుగానీ, నా వంక వాళ్లు గానీ వాడికి నచ్చలేదట....''

'' ఆ మాట నీతో చెప్పాడా ?''

'' మగాడు మనసులోని మాట ఎప్పుడైనా ఎవరికైనా చెబుతాడా ? పోనీ అంతవరకెందుకు ? మీ రెప్పుడైనా చెప్పారా ?''

'' చెప్పడమెందుకోయ్ ! నీకు తెలియనిది నా మనసులో ఏముంది కనక ! ఇప్పుడే కాదు... ఎప్పుడైనా ?''

'' తెలుసుకోవడం వేరు.... మీరు చెబితే వచ్చే తృప్తి వేరు !''

'' తృప్తి కంటే బాధకలిగితే ...''

''బాధ కలిగించే పనులు ఎందుకు చెయ్యాలసలు ?''

'' నేనేం చెయ్యలేదు కాని, రమాదేవి ఎవరో చెప్పు. లేకపోతే ....''

'' భోజనం మానేస్తానని గొడవ చేస్తారు ... అది అలవాటే కాని, మీ పుత్రరత్నం నాకూ చెప్ప లేదే. నేను మీకేం చెప్పను ? మీరే అడిగి తెలుసుకోండి.''

'' మరి రమాదేవి గురించి నీకెలా తెలిసింది ?''

'' ఆ అమ్మాయికి ఉత్తరం రాస్తున్నాడు, నా కంటపడింది.''

'' కానీ ఆ అమ్మాయి ఎవరో తెలుసుకోవాల్సిన బాధ్యత తల్లివి నీది ... ఆ పెళ్లి జరిపించే బాధ్యత నాది... వాణ్ణి కాదనకు మన వాళ్ల బంధుత్వంకోసం అయినా, ఈ రోజుల్లో వాడు ప్రేమించాడంటే పిల్ల బాగా చదువుకున్నదే అయి ఉండాలి.''

'' మీ కొడుకు మీద మీకు చాలా నమ్మకం ఉందే !''

'' నీ భర్త మీద నమ్మకం ఉండి నువ్వేం చెడ్డావ్! నమ్మిచెడిన వాళ్లు లేరన్నది మన సూక్తి ముమ్మాటికీ నిజమే కామాక్షీ ! నువ్వు తలుచుకుంటే రమాదేవి గురించే కాదు.... వాళ్ల తాత ముత్తాతల గురించి తెలుసుకోగలవు.''

కామాక్షమ్మ భర్త వంక చూస్తూ అలా నుంచుండిపోయింది. హెచ్చరిక లేకుండానే ఆమె కళ్లలో నుంచి రెండు నీటి బొట్లు రాలాయి. విశ్వనాథంగారు ఆమె వంక చూసి ఉత్తరీయంతో ఆమె కళ్లు తుడిచారు.

నువ్వు దేవతవి, కామాక్షీ మామూలు మనిషివి కావు.... నీ మనసు నొప్పించడం నా ఉద్దేశం కాదు. వాడి మనసులో చోటుచేసుకున్న మనిషితో వాడికి పెళ్లి జరిపించడం మన కర్తవ్యం. నువ్వు ఆ పిల్ల గురించి వివరాలు తెలుసుకో ... ఆలస్యం చేయకు.''

మళ్లీ రెండురోజుల వరకూ విశ్వనాథం గారు ఆ అమ్మాయి ప్రస్తావన తీసుకురాలేదు.

మూడోరోజు కామాక్షమ్మ కదిపింది. '' రమాదేవి వాళ్ల ఆఫీసులోనే జూనియర్ ఇంజనీరుగా చేస్తోందిట. పిల్ల బి.ఇ పాసయింది. తండ్రి లేడట. తల్లితో ఉంటోందట - చిక్కడపల్లిలో ... మనవాళ్లేనట.''

'' నే చెప్పలేదూ ! మన వాడు మనవాళ్ల పిల్లనే చేసుకుంటాడు. వాడు నీ కొడుకు, కామాక్షీ! ఆవిడ ఎడ్రసు తీసుకో ... వెళ్లి కదిపివస్తా !''

అంతే మరుసటిరోజు ఎడ్రసూ తెలిసిపోయింది. ఆఫీసు నుంచి నేరుగా ఆయన చిక్కడపల్లి వెళ్లారు. ఇల్లు గుర్తు పట్టారు. బెల్ కొట్టారు.

తలుపు తెరుచుకుంది. కాంపౌండులో సన్నజాజి తీగ వంక చూస్తున్న విశ్వనాథంగారు

తలుపు తెరుచుకోవడం కాస్త ఆలస్యంగా గుర్తించారు.

తలుపు తెరచిన మనిషి '' లోపలకి రండి '' అని గదిలోకి వెళ్లిపోయింది. గదిలో గోడ కో ఫోటో దానికి ఓ పూలమాల. ఆయనెవరో విశ్వనాథం గారికి తెలియదు.

'' బాగున్నారా, విశ్వనాథంగారూ !''

'' ఆc ! '' ఆయన ఆశ్చర్యంగా గదిలోకి చూశారు.

'' నేనే ! '' ... ఆవిడ లోపలినుంచి అంది.

'' క్షమించాలి.... నాపేరు మీరు ...'' ఆయన ప్రశ్న పూర్తికాలేదు.

'' నాపేరు కాంతం ... ఆయనే ... ఆ గోడ మీద ఫోటో మావారు ....''

'' కాంతం !.. కాంతమా ? .... నిజం !'' ఆయన మాటలు తడబడ్డాయి. రమాదేవి కాంతం కూతురా ? తనతో ఆనాడు ... భగవాన్ ! ఏమిటీ పరీక్ష ? నా తప్పిదాన్ని నువ్వే క్షమించి నన్ను కరుణించావనుకుని నీ దయ వెన్నెల వెల్లువై నామీద లాస్యం చేస్తోందని మురిసిపోయానే !... నా కొడుకేమిటీ ? నాది కాలేకపోయినా, నాదైన కాంతం కూతురుని ప్రేమించడమా ?

ఈ పెళ్లికి నేనెలా ఒప్పుకోను. రమాదేవి వాడికి సొంత చెల్లెలని నా నోటివెంట ఎలా చెప్పను?

కాంతానికి ఇది తెలుసా ? నాపేరు తెలుసంటే ... మరి రమాదేవికి వాడు నా వివరాలు చెబితే తెలిసి తెలిసి ఇలా ? కాంతం నామీద ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనకుంటోందా ? వాడి మనసు గాయపడకుండా ఈ పెళ్లిని ఎలా తప్పించడం ?

విశ్వనాథం గారి మనసు మనసులో లేదు. దిగ్గునలేచి నుంచున్నారు. గిరుక్కున వెనుతిరిగి గదివంక చూడకుండా బయటకు వచ్చారు.

ఒక మెట్టు దిగారు.

'' క్షమించాలి .. మీరు తొందరపడుతున్నారు ? నా ముఖం చూడటం మీకు ఇష్టం లేక పోవచ్చు. కాని, తొందరపడి నిర్ణయం తీసుకోకండి. లోపలికి వచ్చి రెండు నిముషాలు కూచుంటే నే చెప్పే మాట వినవచ్చు...''

'' లోపలికి రండి.''

కాంతం మాటలు - ఆ గొంతు ... ఆయన్ను బంధీ చేసింది.

'' నేనేనండీ !... మనం ... ''

ఆమె బయటకి రాలేదు. ఆమె ముఖం చూడడానికి ధైర్యంచాలలేదు విశ్వనాథంగారికి.

'' కాంతం ! నేను నిన్ను మరిచిపోలేదు. మనసులో మెదులుతూనే ఉన్నా, సంప్రదాయం కోసం నిన్ను మరచిపోయినట్టు, నాగుండెలో ఓభాగం చచ్చిపోయినట్టు నన్ను నేను నమ్ముకుంటూ వచ్చా ! ఇదేమిటి, కాంతం .... మన బిడ్డలిద్దరికీ పెళ్లా ? ఇదెలా సాధ్యం ?''

'' మీకు అప్పుడూ ఇప్పుడూ ఎప్పుడూ ఆవేశమే ! మీ సంసారం పాడుచేసే ఉద్దేశం నాకెప్పుడూ లేదు. నా అదృష్టం ఇలా ఉంది ... కాని, ఇప్పుడు నా...''

'' క్షమించు ... కాంతం ... ఒక్కసారి ఇలా వస్తావా ?''

'' వద్దు నా ముఖం మీకు చూపించను. నా బాధ మీతో నేను పంచుకోలేను. మీ ఆనందాన్నయితే పంచుకున్నాను. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. పిల్లవాళ్ల ఆశలు మాత్రం మీరు తుడి

చెయ్యకండి. మీ రనుకుంటున్నట్టు నేను నెల తప్పలేదు. నేను గొడ్రాలిని. నాకు పిల్లలు లేరు. రమాదేవి మావారి అక్క కూతురు. దాని రెండవ ఏట తల్లి పోయింది. మేము దానిని దత్తత చేసుకున్నాం. మీరు వావివరసల అభ్యంతరాలని బయటపెట్టకండి. మీ కాంతం ఎప్పుడో చచ్చి పోయింది. ఒక స్త్రీగా, వితంతువుగా మిమ్మల్ని అర్థిస్తున్నాను. వాళ్లిద్దరూ ఒకరికొకరు మనసిచ్చుకున్నారు. ఏదో ఓ రోజు మీరే వస్తారని మీ రాకకోసమే ఎదురుచూస్తున్నాను. మీకు విషయం విప్పి చెప్పగలిగాను... అంతే చాలు ... వాళ్ల ప్రేమకీ, మన గతానికి సంబంధంలేదు.''

'' కాంతం ! నువ్వు ఎంత కష్టాన్నీ ఇలా ..నేనిక్కడ ఉన్నానని తెలిసికూడా...''

'' మనసు గట్టి చేసుకున్నాను. మీరు చేసుకోలేదూ ! ఇది జీవితం ... ఇది ఘటన... కాదనడానికి మనమెవరం ... వాళ్లిద్దరినీ మీరూ, కామాక్షమ్మగారూ ఆశీర్వదిస్తే నా ప్రాణం కు(,టపడుతుంది. వారి ఆత్మా శాంతిస్తుంది... కాదనకండి !'' ఆమె గొంతు పూడుకుపోయింది.

'' అమ్మా !'' లోపలికి వచ్చింది ఓ అమ్మాయి. '' నమస్కారం....''

'' నేనమ్మా ... రమేష్ మా అబ్బాయి ...''

'' అమ్మా! ఆయన వస్తే బయటకి రావేమమ్మా ! ఒక్క నిమిషం ...'' అంటూ లోపలికి వెళ్లింది.

పదినిముషాలైనా లోపలినుంచి ఎవరూ బయటికి రాకపోవడం విశ్వనాథంగారు విస్తుపోయారు.

కాంతం అమాంతం ఏదైనా అఘాయిత్యం చేసిందా ?... కళ్లు తిరుగుతున్నట్లనిపించింది.

''క్షమించాలి ... అమ్మ స్నానాల గదిలో ఉంది ... కాఫీ తీసుకుంటారా ?''

'' లేదమ్మా, నే వెళతా ... రమేష్ చెప్పాడు... ముహూర్తాలు పెట్టుకోవడానికి మంచిరోజు చూడాలిగా ... మంచి రోజు చూసి వస్తానని చెప్పు ... పాపం ! మీ అమ్మ ... చాలా మంచి మనిషి... విధి వంచితురాలు ... ఆమెను ఎలా చూసుకుంటారో నువ్వూ , రమేష్ కూడా !'' విశ్వనాథంగారు దిగ్గున లేచి వెళిపోతూ ఉంటే కళ్లు చక్రాల్లా చేసుకుని అటువైపే చూస్తూ ఉండిపోయింది రమాదేవి.

చకచకా అడుగులేస్తూన్న విశ్వనాథం గారికి చటుక్కున ఒక మెరుపు స్ఫురించింది.

స్నానాల గదిలో ముఖం చాటుచేసుకోక కాంతం తను ఎందుకు ఏడుస్తోంది కూతురికి సంజాయిషీ చెప్పుకోగలదా ? అఘాయిత్యం చేస్తుందనుకోవడమూ తొందరపాటే !

కాంతం అంత ఎత్తుకు ఎదిగిందని ఊహించలేక పోవడం పొరపాటు. రమాదేవి తన బిడ్డే అయితే ఆమెను వారించకుండా ఉంటుందనుకోవడమూ తన అవగాహనా లోపమే !

మరోసారి తన తొందరపాటుతనాన్ని గుర్తించేట్టు చేసింది కాంతం – మరో గొప్ప స్త్రీ !.

ఆంధ్రప్రభ సచిత్రవారపత్రిక
17.7.85